

Інформаційні матеріали
про стан довкілля у Луганській, Донецькій, Дніпропетровській,
Запорізькій та Харківській областях у липні 2019 року за даними
спостережень гідрометеорологічних організацій ДСНС України

1. Атмосферне повітря

Систематичні спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у липні 2019 року проводилися на території:

Луганської області у трьох містах – Лисичанськ на 2 ПСЗ, Сєвєродонецьк – 1 ПСЗ, Рубіжне – 1 ПСЗ;

Донецької області у трьох містах – Маріуполь на 5 постах спостережень за забрудненням атмосферного повітря (далі – ПСЗ), Краматорськ – 4 ПСЗ, Слов'янськ – 2 ПСЗ;

Дніпропетровської області у трьох містах – Дніпро на 6 ПСЗ, Кам'янське – 4 ПСЗ, Кривий Ріг – 5 ПСЗ;

Запорізької області у місті Запоріжжя на 5 ПСЗ;

Харківської області – у місті Харків на 10 ПСЗ.

За даними спостережень у липні 2019 року в атмосферному повітрі 11 міст 5 областей випадків високого забруднення (далі – ВЗ) з концентрацією домішки вище 5,0 максимально разової гранично допустимої концентрації (ГДКм.р.) не зареєстровано.

2. Радіаційний стан

У липні 2019 року спостереження за потужністю експозиційної дози гамма-випромінювання проводились у Луганській області на 4 пунктах, Донецькій області – 4 пунктах, Дніпропетровській області – 9 пунктах, Запорізькій області – 7 пунктах, Харківській області – 11 пунктах.

За даними спостережень потужність експозиційної дози гамма-випромінювання знаходилася в межах природного фону. Випадків перевищення контрольного рівня 25 мкР/год у липні 2019 року не зафіксовано.

3. Поверхневі води

Спостереження за забрудненням поверхневих вод суші у липні 2019 року проводилися на території:

Луганської області – на 4 водних об'єктах, у 4 пунктах;

Дніпропетровської області – на 2 водних об'єктах, у 3 пунктах,

Запорізької області – на 1 водному об'єкті, у 2 пункті,

Харківської області – на 5 водних об'єктах, у 10 пунктах.

На території Донецької області спостереження за станом забруднення поверхневих вод у липні не проводились.

Таблиця. Дані про водні об'єкти, пункти спостережень, дати відбору проб, випадки виявлення ВЗ поверхневих вод суші по областях

Водний об'єкт	Пункт	Дата відбору проб, дата виявлення випадків ВЗ	Назва хімічної речовини, по якій зафіксовані ВЗ	Кількість випадків ВЗ	Максимальна концентрація ВЗ в кратності ГДК
1	2	3	4	5	6
Луганська область					
р. Сіверський Донець	м. Лисичанськ	02;10; 22.07.2019	-	-	-
р. Красна	м. Кремінна	22.07.2019	-	-	-
р. Борова	м. Северодонецьк	22.07.2019	-	-	-
р. Біленька	м. Лисичанськ, 0,5 км вище міста	22.07.2019	-	-	-
	м. Лисичанськ, в межах міста	02;10; 22.07.2019	-	-	-
Дніпропетровська область					
р. Інгулець	м. Кривий Ріг	16.07.2019	-	-	-
вдсх. Дніпровське	м. Кам'янське	23.07.2019	-	-	-
вдсх. Дніпровське	м. Дніпро	23.07.2019	-	-	-
Запорізька область					
вдсх. Дніпровське	м. Запоріжжя	23.07.2019	-	-	-
Харківська область					
р. Сіверський Донець	с. Огірцове	01.07.2019	-	-	-
р. Сіверський Донець	м. Чугуїв, 1 км вище міста	10.07.2019	-	-	-
	м. Чугуїв, 11 км нижче міста	10.07.2019	азот амонійний	1	11,0
р. Сіверський Донець	м. Зміїв, 1,5 км вище міста	03.07.2019	азот нітритний	1	11,0
	м. Зміїв, 6 км нижче міста	03.07.2019	азот нітритний	1	10,6
р. Сіверський Донець	м. Балаклія	02.07.2019	-	-	-
р. Сіверський Донець	м. Ізюм	02.07.2019	-	-	-
р. Харків	м. Харків	03.07.2019	-	-	-
р. Лопань	м. Харків, 1 км вище міста	03.07.2019	-	-	-
	м. Харків, у межах міста	03.07.2019	азот нітритний	1	21,0
р. Уди	м. Харків, 10 км вище міста	03.07.2019	манган	1	16,9
	м. Харків, 7 км нижче міста	03.07.2019	азот нітритний	1	14,3
	м. Харків, 9 км нижче міста	03.07.2019	азот нітритний	1	21,6
р. Уди	смт Есхар	10.07.2019	азот амонійний	1	17,6
			азот нітритний	1	12,2
р. Оскіл	м. Куп'янськ	10.07.2019	-	-	-

За даними спостережень у липні 2019 року на водних об'єктах Харківської області зареєстровано дев'ять випадків ВЗ: шість – з азоту нітритного з максимальною концентрацією 21,6 ГДК, два – з азоту

амонійного з максимальною концентрацією 17,6 ГДК, один – з мангану – 16,9 ГДК.

На водних об'єктах Луганської, Дніпропетровської та Запорізької областей випадків ВЗ хімічними речовинами не зареєстровано.

Стан поверхневих вод у Донецькій, Луганській та Харківській областях

Моніторинг якості поверхневих вод у липні 2019 року проводився на водних об'єктах району басейну річки Дон (Печенізьке водосховище), річках Сіверський Донець, Уда, Оскіл, Лопань, Вовча, Харків, Казенний Торець, Бахмутка, Красна, Борова, Хорина, Верхня Біленька, Сухий Торець, Кривий Торець, Клебан-Бик.

У липні 2019 року в басейні р. Сіверський Донець проведено вимірювання забруднюючих речовин з урахуванням вимог Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758.

Басейновою лабораторією моніторингу вод та ґрунтів Сіверсько-Донецького басейнового управління водних ресурсів у 34 пунктах спостережень відібрано 68 проб води, у тому числі 28 – у Харківській області, 28 – у Донецькій області, 12 – у Луганській області. Для визначення якісного стану поверхневих вод виконано 681 інструментально-лабораторних вимірювань, у тому числі 432 пріоритетних та специфічних показників.

Лабораторією моніторингу вод та ґрунтів Регіонального офісу водних ресурсів у Харківській області відібрано 11 проб та виконані вимірювання по 148 показниках, у тому числі 77 пріоритетних та специфічних.

По руслу р. Сіверський Донець стан якості води у питних водозаборах та прикордонному створі стабільний, без суттєвих змін.

Вміст органічних сполук був у межах:

- ХСК – 18,4 (с. Білогорівка, питний водозабір КП «Попаснянський районний водоканал») – 20,6 мгО/дм³ (водозабір Слов'янського РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу»);

- БСК₅ – 2,70 (с. Кочеток, водозабір КП «Харківводоканал») – 3,60 мгО₂/дм³ (Райгородська гребля, водозабір РУЕК РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу»).

Рівень біогенних сполук був у межах:

- нітроген загальний – 1,38 (с. Кочеток, водозабір КП «Харківводоканал») – 1,90 мг/дм³ (м. Слов'янськ, Райгородська гребля, водозабір РУЕК РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу»);

- фосфор загальний – 0,15 (с. Кочеток, водозабір КП «Харківводоканал») – 0,42 мг/дм³ (м. Слов'янськ, Райгородська гребля, водозабір РУЕК РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу» та с. Білогорівка, водозабір КП «Попаснянський районний водоканал»);

- сухий залишок був у межах 560,0 (с. Печеніги, Печенізьке водосховище) – 1079,0 мг/дм³ (нижче м. Лисичанськ).

Вміст розчиненого у воді кисню був у межах нормативних значень.

Визначення вмісту пріоритетних речовин виконувалося за такими показниками:

- важкі метали – кадмій, свинець, ртуть, нікель;
- хлорорганічні пестициди – ДДТ, гексахлорциклогексан (ліндан), трифлуралін та симтриазинові гербіциди: атразін, сімазін.

Вміст кадмію, ртуті та нікелю по всіх створах не перевищує екологічних нормативів якості для пріоритетних речовин ((ЕНЯ)_{max}) визначених наказом Міністерства екології та природних ресурсів від 14.01.2019 № 5. Відмічалось перевищення (ЕНЯ)_{max} по свинцю в межах 1,2 (р. Сіверський Донець, с. Крива Лука) – 3,0 рази (р. Бахмутка, гирло, с. Дронівка).

Стан поверхневих вод у Дніпропетровській області

У Дніпропетровській області у липні 2019 року згідно із затвердженою програмою державного моніторингу вод відібрано 16 проб води у масивах поверхневих вод, забір води з яких для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення в середньому протягом року становить більше 100 м³/добу. Лабораторією моніторингу вод та ґрунтів Регіонального офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області виконано 320 інструментально-лабораторних вимірювань. Спостереження проводилися на 16 пунктах моніторингу, а саме: Кам'янському, Дніпровському, Каховському водосховищах, каналі Дніпро – Кривий Ріг, річках Дніпро, Інгулець та Саксагань.

Показники якісного стану вод у місцях відбору проб на вищезазначених водних об'єктах у липні перебували без суттєвих змін. У місцях питних водозаборів р. Дніпро спостерігалось коливання вмісту показників ХСК, БСК, амоній-іонів, фосфат-іонів, марганцю та кольоровості. Вміст розчиненого кисню протягом місяця у створах спостережень знаходився у межах оптимальних значень для водних об'єктів.

У р. Інгулець (265 км, с. Андріївка) спостерігалось зниження показників соляового складу порівняно з попереднім місяцем, а саме: хлориди – від 343,89 до 316,38 мг/дм³, сульфат-іони – від 542,36 до 461,50 мг/дм³, сухий залишок – від 1704,0 до 1552,0 мг/дм³.

Стан поверхневих вод у Запорізькій області

У липні 2019 року відповідно до програми державного моніторингу вод у 4 створах (р. Дніпро, р. Кальчик, р. Берда та Каховський магістральний канал) відібрано 4 проби поверхневої води та виконано 92 інструментально-лабораторних вимірювання за 23 гідрохімічними показниками.

Згідно із результатами проведених досліджень у створах спостережень гідрохімічні показники перебували на рівні аналогічного періоду минулого року і суттєво не змінилися. Вміст розчиненого у воді кисню знаходився на задовільному рівні.

Підвищені значення показника ХСК зафіксовано у всіх створах спостережень – у межах 25,0 – 29,0 мгО/дм³.

У річці Кальчик (23 км, смт Старий Крим, Старокримське водосховище, поверхневий водозабір Маріупольського РВУ КП «Вода Донбасу») спостерігалось незначне підвищення вмісту показників соляового складу

порівняно з попереднім місяцем, зазначені показники перевищують нормативні значення, а саме: сульфат-іони – 1777,3 мг/дм³ (у 7,1 рази), сухий залишок – 3403,0 мг/дм³ (у 3,4 рази).

У р. Берда (25 км, КП «Бердянськводоканал») спостерігалось незначне зниження вмісту показників сольового складу порівняно з попереднім місяцем, проте зазначені показники перевищують нормативні значення, а саме: сульфат-іони – 2079,0 мг/дм³ (у 8,3 рази), сухий залишок – 4143,0 мг/дм³ (у 4,1 рази).